

**Uunga siunnersuut: Danskisut innuttaassuseqarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni
atuutilersinneqarnerat pillugu Namminersorlutik Oqartussat peqquneqarnissaannut
akuerissagaat pillugu Inatsisartut aalajangiinerat**

Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut, Ilaqutariinnut Nunamullu Namminermut
Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini uku inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Naleraq, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Karen-Marie Kyed Frederiksen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Bo Martinsen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Rosing, Inuit Ataqtigiit

UPA2026-mi 30. april 2026 siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut
misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Danskisut innuttaassuseqarneq pillugu inatsisip Kalaallit Nunaanni aammalu Danmarkimi atuuttup akornanni naapertuuttoqarnerusinnaaqullugu inatsit pillugu nalunaarutip atuuttup nr. 2307, 8. december 2020-meersup nutarterneqarnissaa siunnersuummi siunertarineqarpoq.

Taamaalillunilu Kalaallit Nunaanni pissutsit pisariaqalersitaat allannguutigigitillugit allannguutit arlallit Kalaallit Nunaannut tamakkiisumik ilaannakortumillu atuutsinneqalernissaat siunnersuutikkut siunnersuutigineqarpoq.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani siunnersuut tapersorsorluarneqarpoq.

Siunnersuut siunnersuummi nassuiaatigineqartutut teknikikkut allannguinerinnaanngitsumik suliassaqarfimmili tunngaviusunik allannguisoqarneranik nassataqassanersoq akerliusunit amerlanngitsunit isumakuluutigineqartoq oqaatigineqarpoq. Nunamut ajoqutaasinnaasumik ingerlataqarsimanerup kingunerisaanik innuttaassusiiiaanissamik aalajangiinissamut oqartussaaffiup suliassaqarfimmi ministeriusumut nuunneqarsinnaanera matumani ilaatigut isumakuluutigineqartoq oqaatigineqarpoq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutit piviusunnagortinneqarneranni aningaasaqarnikkut allaffis-sornikkullu kingunerisassat siunnersuutip tunngavilersuutitaani nassuiaatigineqartassat Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq.

Siunnersuut suliassaqarfimmut danskinit oqartussaaffigineqartumut attuumassuteqarmat Nunatta Karsianut aningaasaqarnikkut kingunerisassat allaaserineqarsimanngitsut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummut oqaaseqaatai

Danskisut innuttaassuseqarneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnera pillugu inatsisit assigiinngitsut Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalernissaat pillugu peqqussutissatut missingiutip Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuerineqarnissaa siunnersuummi pineqartoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq. Taamaalillunilu allannguutit Folketingimit akuerineqareersut Inatsisartunit isummerfigineqartussaapput, tassa allannguutit taakku tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalissanersut. Allatut oqaatigalugu siunnersuut naleqqusaa neruvoq, tamatumani Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu malittarisassat sapinngisamik imminnut naapertuuttuunissaat qulakkeerniarneqarluni.

Kiisalu ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq inuup pineqartup iliuuserisimasaa nunap pingaarutilimmik soqutigisaanut ilungersunartumik ajoqusiisimanissaa innuttaassusiiiaanissami piunasaqaataasoq, tassa taamaaliornikkut pineqartoq naalagaaffimmi sumiluunniit innuttaassuseqarunnaassanngippat. Taamatuttooq inuit taakku meeraannik innuttaassusiiaanermi meeqqat taamaaliornikkut naalagaaffimmi sumiluunniit innuttaassuseqarunnaarsinneqannginnissaat piunasaqaataavoq.

Danskisut innuttaassuseqarneq pillugu inatsisit naalagaaffimmi sumiikkaluaraanniluunniit atuuttuummata innuttaassuseqarneq pillugu malittarisassat tunngaviusutut isigineqartariaqarnerat inatsiseqarnikkullu tunngaviunerat pissutigalugu naalagaaffimmi tamarmiusumi assigiittariaqarnerannik Naalakkersuisut oqarnerat ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq.

Ataatsimiititaliamit naggasiullugu oqaatigineqassaaq allannguutit Kalaallit Nunaannut attuumassuteqanngitsut atuutsinneqalernissaat siunnersuutigineqanngimmat.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

- Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Demokratineersut, Inuit Ataqtigiiinneersut Atassummeersullu siunnersuut akuerineqassasoq inassutigaat.
- Naleraq ikinnerussuteqarluni oqaaseqaammik imaattumik saqqummiussivoq:

Naleqqap maluginiarpaa Naalakkersuisut maluginiagaqarnatik oqaasetaliisimasut, naak uffa innuttaasuseqarnermut, meeqqanik innuttaassusiiiaanissamik aamma inatsisitigut illersugaanermut soorluttaaq naalagaaffinngoriartuaarnissatsinnut sunniuteqarsinnaasut. Naalakkersuisut maluginiagaqannginnerat Naleqqamiit isornartorsiorparput.

Siunnersuut teknikkikkut iluarsiiiaannarnertut taaneqarsinnaanngilaq. 2016-ip kingorna Danskisut innuttaassuseqarnertik pillugu sukaterisimanerat maanna Inatsisartunut akuersissutigeqquneqarpoq. Sukaterinerit taakku ukuni arlalinni Folketingimi soorluttaaq Danmarkimi innuttaasut akornanni, annertuumik oqallisaareerlutik, maanna nunatsinni itinerusumik oqallisigeqqaarnagit atuutsinneqalernissaat kissaatigineqarpoq.

Soorlu akuerineqaqqusat ilaanniitooq, Danmarkimi allamioqarnermut ministerip, eqqartuussivikkoorteqqaarnagu nammineq aalajangersinnaanngussagaa inuup innuttaassusiiarsinnaanissaa. Ministerusup ataatsip nammineq nalilersinnaassavaa inuup ataatsip Naalgaaffik Danmarkip soqutigisaanut annertuumik ajoqusiisimansoq, taannalu ilutigalugu innuttaassusiiarlugu. Aalajangersagaq taanna annertuumik politikkikkut oqallisaasimavoq, massa allaat Naalagaaffiit

Peqatigiit aqqani sakkortuumik isornartorsiorneqarsimalluni. Maannalu eqqartorpiarnagu akueriinnartussanngortinneqarpoq.

Innuttaassuseq tassaavoq inatsisitigut tunngaviusumik inissisimaneq, illersorneqarneq. Inummiit ataatsimik, ministerimit, qanorluunniit piiginnarneqaqqusaasussaangikkaluartoq.

Naleqqap meeqqat illersorneqarnissaat kissaatigaa. Meeqqat innuttaassuseqarsinnaatitaanerat soorluttaa inatsisitigut illersorneqarnerat, qaqugumulluunniit killilersorneqartassanngitsoq isumaqarpugut. Angajoqqaap iliuusaa, meeqqap suussuserinngisaa, meeqqamut pisinnaatitaafiineqartussaananani.

Innuttaassuseq danskit tamakkiisumik akisussaaffigivaat. Naalagaaffinngortinnata oqartussaaffigilersinnaanngisarpunngooq. Taamaakkaluartoq danskit maanna takutippaat, nunatsinnut immikkut ittumik inatsimmik atuutilersinnaallutik. Kunngip peqqussutaatigut immikkut atuutilersinneqartussaapput. Taamaasilluni uppersarsineqarpoq inatsit Kalaallit Nunaannut naleqqussarneqarsinnaasut, soorlu uani aamma grundlovsceremoni aamma innuttaassuseqarnermut misilitsinneq nunatsinni atuutussaangitsorooq.

Taamaammat Naleqqap inassutigaa matumuuna kunngip peqqussutsa itigarteriarlugu, Naalakkersuisut nutaamik aqqissuussinissamik Danmarkimut piumasaqassasut. Piumasaralugu maannamiit Inatsisartut tassaassasut, Kalaallit Nunaata iluani, qanoq innuttaassuseqarnermi piumasqaatit inatsillu ilusilersorneqassasut.

Inatsisartut namminneq aalajangersartariaqarpaat innuttaassuseqarnermut piumasqaatit qanoq nunatsinnut naleqqussarneqassanersut, nunattami naalagaaffinngoriartorerani, oqaatsivut aammalu Canadami, Alaskami allanilu Inuit naggueqatigut, nunarsinni qitiusumik illersorneqarnissaat anguniarneqassalluni.

Tamanna tunngavigalugu Naleraq kunngip peqqussutaa itigartitsissutigineqassasoq inassutigaa, naalakkersuisunullu kaammattuut tigulluarneqarnissaanik neriuuteqarluta.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnil-
luni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Aqqalu C. Jerimiassen
Siulittaasoq

Kuno Fencker
Siulittaasup tullia

Karen Marie K. Frederiksen

Bo Martinsen

Nivi Rosing